

SAINT YVES - BESCHERMHEILIGE VAN DE ADVOCATUUR

De foto leverde een massaal aantal inzendingen op, na te lezen op: www.advocatenorde.nl/fotobijschriften_13.html

De dader lag op het kerkhof
(B. van Nimwegen, De Meern)

Proces Dutroux opnieuw uitgesteld
(P. Chr. Snijders, Amsterdam)

Sociale advocaten? Schijnheiligen!
(W. de Vries, Den Haag)

En de boekenbon is voor:
Cliënt door advocaten uitgekleeft tot het bot
(A.C. van Campen, Arnhem)

Op 19 mei jl. werd in de Bretonse plaats Tréguier *Le Pardon de Saint Yves* gevierd. Dit jaar werd de 700-ste sterfdag van de heilige herdacht. Yves werd heilig verklaard, na een leven als advocaat, rechter en priester, omdat hij zich zou hebben bekommerd om de zwakken in de samenleving.

Igno Sutorius (ex-deken Breda) stimuleerde vier dekens (Herman Doeleman, Peter Drion, Eugène Teeuwen en Willem de Vries) en een oud-lid van de Bredase Raad van Toezicht (Chris Peeters) tot een bezoek aan de plechtigheid. Het *Pardon* trok 18.000 pelgrims en 15.000 belangstellenden.

Willem de Vries: ‘De indrukwekkende dienst werd geleid door een uit Rome ingevlogen kardinaal. Na afloop meldde zich bij onze rij een bode. Of wij *avocat* waren en *batonnier*? Of wij dan tijdens de processie de gouden koorden van de glazen schrijn wilden dragen, met daarin de schedel van Yves. *Mai bien sûr!* Ook de deken uit Rennes deed mee. Buiten zagen we de duizenden mensen en tientallen fotografen en filmploegen. Nadat we de processie zo’n twintig minuten door de smalle straatjes hadden aangevoerd, werden we afgetikt.’

Ewoud Sanders

Waar komen de voorbeeldzinnen in woordenboeken vandaan en wat leren ze ons? Doorgaans komen voorbeeldzinnen uit twee bronnen: ze worden verzonden door een redacteur of het zijn citaten. Die citaten kunnen uit allerlei bronnen komen, maar in de Grote Van Dale, ons belangrijkste handwoordenboek, kwamen ze tot voor kort vooral uit literaire werken die bij de samenstellers in de smaak vielen. Omdat daar in de afgelopen decennia nogal wat kritiek op is gekomen (‘Wat zegt het mij dat dit een literair citaat is, het moet duidelijk maken hoe ik dit woord moet gebruiken’), zie je in de nieuwste edities van de Grote Van Dale steeds meer zinnestjes uit kranten, of zinnen die door de redactie zelf zijn verzonden. Zo’n zelfverzonden zin wordt in het jargon van de woordenboekmakers een poëem genoemd. Er is nog een andere belangrijke bron voor de Grote Van Dale en dat is het *Woordenboek der Nederlandse Taal*. Veel voorbeeldzinnen zonder bronvermelding komen uit dit wetenschappelijke woordenboek van het Nederlands.

Goed, maar wat leren die voorbeeldzinnen ons? Idealiter laten ze de gebruiker zien hoe een woord of uitdrukking moet worden gebruikt, maar tussen de regels door leren ze ons soms nog twee dingen, namelijk: hoe de bedenker van zo’n poëem tegen bepaalde zaken aankijkt of hoe er in de maatschappij tegen bepaalde zaken wordt aangekeken. Nemen wij als voorbeeld de advocaat. Hoe komt die eraf in de voorbeeldzinnen en citaten in de Grote Van Dale? Oordeelt u zelf.

In de eerste plaats zijn er drie literaire citaten. Dat die alledrie van Bordewijk afkomstig zijn is geen toeval, want zoals bekend was die advocaat. Twee zijn er volkomen neutraal. Bij het woord *adelspredikaat* citeert Van

Dale Bordewijk met de zin ‘omdat deze jonkheer als advocaat zijn adelspredicaat niet droeg’ en bij *reputatie* met ‘een advocaat van grote reputatie’. So far, so good, maar bij *naar zich toe rekenen* wordt de schrijver van onder meer *Karakter* geciteerd met de cynische zin: ‘Naar je toe rekenen kan je nog niet. En toch wil je advocaat worden?’

Als ik goed heb geteld zijn de neutrale voorbeeldzinnen in Van Dale in de meerderheid, maar toch zijn er opmerkelijk veel negatief gekleurde zinnestjes over advocaten. U moet zich voorstellen, zo’n redacteur zit achter zijn bureau een woordenboekartikel te bewerken en eigenlijk is hij alleen helemaal vrij in de voorbeeldzinnen. In dat ene zinnestje kan hij schrijven wat

hij wil; hij kan van zijn kennis van de wereld gebruikmaken of putten uit eigen ervaring. Hij kan zelfs zijn partner opvoeren – ook daar zijn voorbeelden van bekend. Zo staat in de jongste editie van de Grote Van Dale bij *geen woorden, maar daden*: ‘niet Hans heeft dit geschreven,

maar Marijke’, waarbij je moet weten dat Marijke de partner was Hans Heestermans, enkele edities lang de bewerker van de Grote Van Dale. In totaal komt ‘Marijke’ vijf keer in de jongste Grote Van Dale voor, met als mooiste een voorbeeldzin die laat zien dat geen woordenboek compleet is: ‘Marijke heeft zich gisteren weer even kwaad gemaakt en dat leverde weer honderd aanvullingen op.’

Maar goed, de advocaat komt er in de Grote Van Dale dus lang niet zo goed af – waarover volgende keer meer.

Reacties?: redactie.advocatenblad@reedbusiness.nl

Je rijk rekenen als een advocaat